

Asianro 871/00.00.00.00/2020

§ 30**Vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan asettaminen vuoden 2021 kuntavaaleja varten**

Kaupunginlakimies Sari Vahtera ja keskusvaalilautakunnan sihteeri Päivi Nieminen 12.1.2021:

Kuntavaalit toimitetaan sunnuntaina 18.4.2021. Ennakoäänestys kotimaassa toimitetaan 7.–13.4.2021.

Vaalilain 15 §:

”Vaalilautakunta ja vaalitoimikunta

Kunnanhallituksen on hyvässä ajoin ennen vaaleja asetettava:

- 1) kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme; sekä
- 2) laitoksessa toimitettavaa ennakoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta, joihin kuhunkin kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme.

Sekä vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenten että niiden varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa asianomaisessa vaalipiirissä edellisissä eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita puoluekisteriin merkittyjä puolueita. Kuntavaaleissa jäsenten ja varajäsenten tulee kuitenkin edustaa kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. Vaalilautakunnan varajäsenet ja vaalitoimikunnan varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Ehdokas ei voi olla vaalilautakunnan jäsenenä eikä varajäsenenä. Ehdokas tai hänen puolisonsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa ei voi olla vaalitoimikunnan jäsenenä eikä varajäsenenä. Puolisoilla tarkoitetaan avio- puolisoita sekä avioliitonomaisissa olosuhteissa ja rekisteröidyssä parisuhteessa eläviä henkilöitä.

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien nimet ja yhteystiedot on ilmoitettava kunnan keskusvaalilautakunnalle.”

Vaalilautakunta ja vaalitoimikunta ovat päätösvaltaisia kolmijäsenisinä.

Keskusvaalilautakunta määrää kotiaänestyksen vaalitoimitsijat kuten myös ennakkoäänestyspaikan vaalitoimitsijat.

Vaalilautakuntia on Raisiossa neljä. Käytännössä vaalilautakunnan jäsenet huolehtivat varsinaisena vaalipäivänä 18.4.2021 äänestyksen sujumisesta äänestysalueella sekä alustavasta ääntenlaskennasta. Vaalilautakunnat koontuvat vaalipäivänä varajäsenineen.

Covid-19 pandemian leviämisen ehkäisemiseksi sekä ennako- että varsinaisen äänestyspäivän äänestyspaikoilla tullaan noudattamaan viranomaisohjeita mm. huolehtimalla riittävästä turvaetäisyyksistä ja hygieniasta. Oikeusministeriön ohjeen mukaan kunnan on vaalijärjestelyissään huolehdittava siitä, että äänestäminen on kaikissa tilanteissa äänestäjille mahdollisimman turvallista ja että järjestelyt myös näyttävät siltä. Yhtä lailla on huolehdittava vaalivirkailijoiden turvallisuudesta.

Vaalilautakuntaan ja –toimikuntaan valittaville jäsenille ja varajäsenille järjestettävään koulutukseen osallistuminen on tärkeä ja koronatilanteesta johtuen kaikille välttämätön. Koulutukset järjestetään viikolla 12.

Oikeusministeriön ohjeen mukaan vaalilautakunnan ja -toimikunnan jäsenellä ja varajäsenellä, erityisesti puheenjohtajaksi nimettävällä tulee olla riittävä osaaminen tehtävään ja riittävästi aikaa perehtyä siihen. Vaalitoimikunta suorittaa laitosäänestykset, joten siihen kuuluvilla jäsenillä pitää olla mahdollisuus toimia virka-aikana.

Jäsenet ja varajäsenet vaalilautakuntiin ja -toimikuntiin on valittava vaalikelpoisista kunnan asukkaista siten, että kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneet äänestäjäryhmät mahdollisuuksien mukaan tulevat edustetuiksi kussakin vaalilautakunnassa ja vaalitoimikunnassa. Jäsenten ja varajäsenten poliittista edustavuutta tarkastellaan erikseen. Ensisijaisesti jokaisella ryhmällä tulisi olla toimielimessä varsinainen jäsen. (KHO 2017:118). Keskusvaalilautakunnan sihteeri on ollut yhteydessä edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneisiin ryhmiin, joilla ei ole valtuustossa jäsentä, ja tiedustellut heidän halukkuuttaan asettaa ehdokkaita vaalilautakuntiin tai vaalitoimikuntaan.

Kuntavaaleissa 2017 ehdokkaita asettanut Sitoutumattomien ryhmä on ilmoittanut Anne Hämäläisen vaalitoimielimiin.

Vaalikelpoisuus ja esteellisyysäännökset

Vaalikelpoisuus vaalilautakuntaan ja vaalitoimikuntaan määräytyy sen mukaan kuin kuntalaissa säädetään vaalikelpoisuudesta lautakuntaan ja toimikuntaan.

Vaalilain uudistuksen jälkeen vaalilautakunnasta ja vaalitoimikunnasta annetut kelpoisuus- ja esteellisyysäännökset ovat tiukentuneet (VaaliL 15 §). Es-

teellisyyden aiheutumisperusteista tiedotetaan aktiivisesti, mutta esteellisyydestä ilmoittaminen on jäsenen omalla vastuulla.

Vaalilautakunta: Ehdokas ei voi olla vaalilautakunnan jäsenenä eikä varajäsenenä.

Vaalitoimikunta: Ehdokas tai hänen puolisonsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa eivät voi olla vaalitoimikunnan jäsenenä eivätkä varajäsenenä. Puolisoilla tarkoitetaan aviopuolisoita sekä avioliitonomaisissa olosuhteissa ja rekisteröidyssä parisuhteessa eläviä henkilöitä. Oma sekä edellä mainitun sukulaisen ehdokkuus missä tahansa kunnassa aiheuttaa sen, että henkilö ei ole kelpoinen vaalitoimikuntaan.

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäseniin ja varajäseniin sekä vaalitoimitsijoihin ei sovelleta hallintolain esteellisyyttä koskevia säännöksiä (vaalilain 16 ja 17 §). Perusteluna on, että näiden vaaliviranomaisten tehtävät ja toiminta rinnastuvat tosiasialliseen hallintotoimintaan. Kaikkien vaaliviranomaisten toimintaa ohjaa kuitenkin vaalilain yleissäännös (9 a §), joka velvoittaa puolueettomaan toimintaan.

Saman henkilön valitsemiselle sekä vaalilautakuntaan että vaalitoimikuntaan ei ole estettä.

Tasa-arvolain 4 a §:n mukaan kunnallisissa toimielimissä on sekä varsinaisissa jäsenissä että varajäsenissä oltava naisia ja miehiä kumpiakin vähintään 40 %.

Vuoden 2017 kuntavaaleissa asettivat ehdokkaita seuraavat äänestäjäryhmät:

Suomen Keskusta r.p.
Suomen Kristillisdemokraatit (KD) r.p.
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p.
Vihreä liitto r.p.
Perussuomalaiset r.p.
Vasemmistoliitto r.p.
Raision sitoutumattomat r.y.
Kansallinen Kokoomus r.p.
Svenska folkpartiet i Finland r.p.

Oheismateriaali 10 Vaalilautakunnat ja vaalitoimikunta 2021

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Eero Vainio

Kaupunginhallitus valitsee Raision neljää äänestysaluetta varten vaalilautakuntiin sekä yhteen vaalitoimikuntaan jäsenet ja varajäsenet sekä määrää nii-

hin puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat 18.4.2021 toimitettavia kuntavaaleja varten seuraavasti:

- I Keskusta-pohjoinen 5 jäsentä ja 10 varajäsentä
- II Itäinen 5 jäsentä ja 5 varajäsentä
- III Eteläinen 5 jäsentä ja 5 varajäsentä
- IV Läntinen 5 jäsentä ja 5 varajäsentä

- Vaalitoimikunta 3 jäsentä ja 5 varajäsentä

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginhallitus päätti yksimielisesti jättää asian pöydälle.

Tiedoksi

Valitut
Päivi Nieminen, Konsernihallinto
Sari Vahtera, Konsernihallinto

